

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยว (2) ศึกษาความคาดหวังและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึก (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกและ (4) เสนอแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคณะนักวิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ การสังเกต การสำรวจและเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องภาคส่วนต่างๆ จากทั้งผู้ประกอบการ บุคลากรที่ให้บริการในธุรกิจดำนํ้า และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกในประเด็นความคาดหวังและประสบการณ์

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวมีการร่วมมือกัน โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้ากับธุรกิจที่พักซึ่งเกิดจากลักษณะเฉพาะของการดำนํ้าลึกที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องโดยสารเครื่องบินซึ่งทำให้ต้องใช้เวลาลงดำนํ้าลึกเป็นเวลา 24 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อยจึงโดยสารเครื่องบินได้อย่างปลอดภัย ลักษณะดังกล่าวผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้ามีความเข้าใจถึงความต้องการและข้อจำกัดเป็นอย่างดีจึงเกิดเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า นอกจากนี้ผู้ประกอบการดำนํ้ายังเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการเรือข้ามฝากและเรือให้บริการดำนํ้า ตลอดจนผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่มภายในพื้นที่และโดยรอบของการดำเนินธุรกิจดำนํ้า อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการแบบครบวงจรบ้างแต่น้อยราย ส่วนสภาพการณ์โดยรวมแยกตามพื้นที่ดำเนินธุรกิจดำนํ้า เกาะเต่ามีผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสูงสุดในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่พัก ร้านอาหาร และธุรกิจอื่นๆ รวมไปถึงศักยภาพของระบบสาธารณสุขก็มีความได้เปรียบกว่าเกาะล้านและเกาะราชา

ส่วนความคาดหวังและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึก พบว่า ทั้งด้านการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวดำนํ้าลึก ท่าเทียบเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยว เรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก ที่พักที่นักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกเลือกใช้บริการ การบริการอาหารและเครื่องดื่มระหว่างการท่องเที่ยวดำนํ้าลึก และการบริหารจัดการโดยภาครัฐที่มีผลต่อการท่องเที่ยวดำนํ้าลึก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปและมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าขีดความสามารถในการบริการของธุรกิจดำนํ้าลึกมีโอกาสพัฒนาเครือข่ายได้ เพราะมีการพึ่งพากันอยู่และสอดคล้องกับประสบการณ์ของนักดำนํ้าในระดับหนึ่ง

ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำเนินไปเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ควร (1) ให้ความสำคัญกับหน่วยธุรกิจและเครือข่ายการท่องเที่ยวตลอดจนภาคบริการที่เกี่ยวข้อง (2) วิธีการส่ง
มอบประสบการณ์การท่องเที่ยว (3) หน่วยธุรกิจและเครือข่ายต้องเป็นโครงสร้าง หมุนเวียน และกระจายรายได้ (4)
หน่วยธุรกิจและเครือข่ายส่งมอบผลประโยชน์ทางสังคม (5) หน่วยธุรกิจและเครือข่ายเป็นผู้ทำหน้าที่เฝ้าระวังผล
เชิงลบและความเสี่ยง และ (6) หน่วยธุรกิจและเครือข่ายเป็นผู้นำที่สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามการดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายการ
ท่องเที่ยวดำเนินไปอย่างยั่งยืนควรกำหนดกรอบของการจัดการด้วย

Abstract

The aim of the research on “Guidelines of Capacity Development of Diving Business Network for Sustainable Tourism” were to (1) survey and analyze the current situation of diving business network for tourism (2) study the expectation and experience of tourists towards the capacity of scuba diving business network (3) study the tourists’ opinions towards the capacity of scuba diving business network and (4) propose the guidelines of capacity development of diving business network for sustainable tourism. Data were gathered by the document concerned, field study, observation, survey together with interviewing the entrepreneurs, employees in the field of scuba diving and related fields. The questionnaire was also used to survey the expectation and experience of tourists towards the capacity of scuba diving business.

The findings showed that there was the cooperation on diving business network for tourism, especially between the scuba diving and accommodation businesses, which was initiated by the characteristics of scuba diving activities. Because of travelling by plane, the rest was needed at least 24 hours after diving practices. That generated the scuba diving network. Moreover, the scuba diving entrepreneurs were also involved with the ones of ferry and diving boat services as well as the ones of food and beverages service within and surrounding of diving business areas. However, there were a few complete services in solo operator. Regarding each area, Kho Tao was found that all kinds of services concerning diving business seemed the highest potentials.

The expectation and experience of tourists towards the capacity of scuba diving business network and the tourists’ opinions towards the capacity of scuba diving business network revealed that the scuba diving travel, pier services, scuba diving boat, chosen accommodation, food and beverages service and administration and management by government authority were not less than a medium level and a low correlation which reflected

the capacity of diving business services could develop. On account of the fact that there was the mutual reliance among the entrepreneurs and all services met the tourist experiences to some extent.

The guidelines of capacity development of diving business network for sustainable tourism should proceed as follows: (1) focusing on the precedence of business units, tourism network and service sector related, (2) the procedure of tourist experience delivery, (3) business units and tourism network initiate, allocate and disperse the income, (4) business units and tourism network being social benefit delivery, (5) business units and tourism network being a watchdog of risk and negative consequences, and (6) business units and tourism network being a creator who inspired the awareness of natural resources as well as environment. Nevertheless, the implementations of capacity development of scuba diving for sustainable tourism should determine the managerial frameworks.